

Standpunt NVFL over samenwerking met pseudowetenschappelijke beroepen

Pseudowetenschappelijk beroepen

Zorg die beroepsmatig wordt aangeboden maar niet wetenschappelijk is onderbouwd, valt onder de noemer pseudowetenschappelijke beroepen. Voorbeelden hiervan (niet volledig) zijn osteopathie, orthomoleculaire geneeskunde, natuurgenezing, homeopathie en chiropractie. Pseudowetenschap verwijst naar opvattingen of praktijken die zich voordoen als wetenschappelijk, maar ze zijn niet gebaseerd op betrouwbare, controleerbare of reproduceerbare methodes. Pseudowetenschappelijk beroepen worden ook wel alternatieve geneeskunde genoemd, omdat ze worden gepresenteerd als alternatieven voor, of goede aanvullingen op, reguliere gezondheidszorg. De patiënt heeft niet altijd de juiste gezondheidsvaardigheden en/of kennis om goed onderscheid te kunnen maken tussen wat goede en bewezen nuttige zorg is of zorg die niet bewezen effectief is en die zelfs risico's meebrengen voor de eigen gezondheid.

Ontwikkelingen en trends

De laatste jaren is er een verandering gaande met betrekking tot dienstverleners die werkzaam zijn binnen zogenoemde pseudowetenschappelijke beroepen. Bij de Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie binnen de Lymfologie en Oncologie (NVFL) komen er in toenemende mate vragen of opmerkingen vanuit leden over samenwerkingen met deze pseudowetenschappelijke beroepsbeoefenaren en over hoe ermee om te gaan.

De huidige trend van regionalisering en samenwerken, al dan niet in oncologiezorgnetwerken, kan ook een reden zijn dat er vaker contact wordt gezocht door pseudowetenschappelijke beroepsbeoefenaren. Omdat er geen registratie bestaat voor pseudowetenschappelijke beroepen, zijn er dus ook geen cijfers beschikbaar over de verschillende sectoren waaronder de pseudowetenschappelijke beroepen mogelijk actief zijn.

Samenwerken of niet

Een belangrijke vraag onder oedeem- en oncologiefysiotherapeuten is: 'Moet ik samenwerken met pseudowetenschappelijke beroepsbeoefenaren?' En aanvullend indien ja op de eerste vraag: 'Hoe krijgt die samenwerking vorm in de praktijk?'

Om hier goed op te antwoorden zijn enkele scenario's uitgewerkt.

De mogelijkheid bestaat dat de patiënt op eigen initiatief voor of tijdens het behandeltraject bij de oedeem- of oncologiefysiotherapeut al gebruik maakt van alternatieve gezondheidszorg. Het is in dan belangrijk om professioneel, kritisch en empathisch te blijven. Een gelijktijdig behandeltraject met de betreffende alternatieve zorgverleners kan plaatsvinden bij een vermoeden dat dit de patiënt baat in het herstelproces. Het is echter belangrijk om bewust te zijn dat dienstverlening uit een pseudowetenschappelijk beroep kan lijden tot (ernstige) schade bij de patiënt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het gebruik van supplementen die de werking van kankerremmende medicijnen verminderen. Daarom is het advies om bij een vermoeden van mogelijke gezondheidsschade, altijd de behandelend arts te consulteren.

Ook zoeken pseudowetenschappelijke beroepsbeoefenaren in de praktijk geregeld contact met reguliere zorgverleners om samenwerking te onderzoeken, maar ook bijvoorbeeld met een oncologiezorgnetwerk met het verzoek om aansluiting. Het standpunt van NVFL is dat de oedeem- of oncologiefysiotherapeut kan afzien van samenwerking op basis van de missende wetenschappelijke onderbouwing. Wetenschappelijke onderbouwing wordt immers binnen alle fysiotherapeutische vakgebieden gezien als basis van het therapeutisch proces. Om deze reden ziet de NVFL af van de mogelijkheid om dienstverleners toe te laten in een oncologiezorgnetwerk. De NVFL adviseert de criteria van de NVPO*¹, omtrent toe te laten zorgverleners in een oncologiezorgnetwerk, te volgen.

Pseudowetenschappelijke en complementaire zorg

Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen pseudowetenschappelijke zorg en complementaire zorg. Complementaire zorg kan een belangrijke rol vervullen binnen de oncologische zorg. Op kanker.nl wordt dit helder uiteengezet:

- Complementaire zorg is zorg **naast** de reguliere zorg. Complementaire zorg is vooral bedoeld om de kwaliteit van leven te verbeteren.
- Alternatieve geneeskunde komt vaak **in plaats van** de reguliere zorg.

De NVFL adviseert dan ook de informatie van kanker.nl*² te hanteren als het gaat om complementaire zorg. Veel IPSO centra voor leven met en na kanker (www.ipso.nl) bieden complementaire zorg. Een oncologiezorgnetwerk kan goed samenwerken met een IPSO centrum en zo een brug slaan tussen formele en informele zorg.

Conclusie

Als conclusie stelt de NVFL dat het samenwerken met pseudowetenschappelijke dienstverleners primair geen onderdeel is van oedeem- en/of oncologiefysiotherapeutische zorg. Op basis van missende wetenschappelijke evidentie en kwaliteitstoetsing kan de oedeem- of oncologiefysiotherapeut afzien van elke vorm van samenwerking.

*1

[https://nvpo.nl/zorg/oncologiezorgnetwerken/#:~:text=LOPPSOZ%20hanteert%20de%20volgende%20kwaliteitscriteria,POH%2DGGZ\)%20en%20diëtist](https://nvpo.nl/zorg/oncologiezorgnetwerken/#:~:text=LOPPSOZ%20hanteert%20de%20volgende%20kwaliteitscriteria,POH%2DGGZ)%20en%20diëtist))

*2

(<https://www.kanker.nl/gevolgen-van-kanker/complementaire-zorg-aanvullende-zorg-bij-kanker/algemeen/complementaire-zorg-bij-kanker>)